TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2024. gada 4. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Kopējā tirdzniecības politika – Starptautiskie nolīgumi – Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīgums par asociācijas izveidi starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Marokas Karalisti, no otras puses – Grozījumu izdarīšana Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīguma 1. un 4. protokolā – Regula (ES) Nr. 1169/2011 – 9. pants – 26. panta 2. punkts – Īstenošanas regula (ES) Nr. 543/2011 – 3. panta 1. un 2. punkts – 5. panta 1. un 2. punkts – 8. pants – 15. panta 1. un 4. punkts – I pielikums – IV pielikums – Regula (ES) Nr. 1308/2013 – 76. pants – Patērētāju informēšana par pārtikas produktiem – Pārtikas produkta izcelsmes valsts vai izcelsmes vietas obligāta norāde – Augļi un dārzeņi, kas ievākti Rietumsahārā – Dalībvalstij adresēta prasība vienpusēji aizliegt šo produktu importu tās teritorijā – Rietumsahāras kā šajā teritorijā ievākto tomātu un meloņu izcelsmes vietas obligāta norāde

Lietā C-399/22

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Conseil d'État* (Valsts Padome, Francija) iesniedza ar 2022. gada 9. jūnija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2022. gada 15. jūnijā, tiesvedībā

Confédération paysanne

pret

Ministre de l'Agriculture et de la Souveraineté alimentaire,

Ministre de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], palātu priekšsēdētāji A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], K. Likurgs [*C. Lycourgos*], J. Regans [*E. Regan*], Z. Čehi [*Z. Csehi*] un O. Spinjana-Matei [*O. Spineanu-Matei*], tiesneši S. Rodins [*S. Rodin*], I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*], A. Kumins [*A. Kumin*], N. Jēskinens [*N. Jääskinen*] (referents), M. L. Arasteja Saūna [*M. L. Arastey Sahún*] un M. Gavalecs [*M. Gavalec*],

ģenerāladvokāte: T. Čapeta [*T. Ćapeta*],

sekretāre: M. Krauzenbeka [*M. Krausenböck*], administratore,

* Tiesvedības valoda – franču.

ņemot vērā rakstveida procesu un 2023. gada 24. oktobra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Confédération paysanne* ([Francijas] Zemnieku konfederācija) vārdā – *G. Devers*, advokāts,

– Francijas valdības vārdā – *G. Bain*, *J.-L. Carré*, *B. Herbaut*, *T. Stéhelin* un *B. Travard*, pārstāvji,

– Eiropas Savienības Padomes vārdā – *F. Naert* un *V. Piessevaux*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *A. Bouquet*, *D. Calleja Crespo*, *F. Clotuche-Duvieusart* un *M. Konstantinidis*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2023. gada 24. oktobra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz to, kā interpretējama Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1169/2011 (2011. gada 25. oktobris) par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem un par grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulās (EK) Nr. 1924/2006 un (EK) Nr. 1925/2006, un par Komisijas Direktīvas 87/250/EEK, Padomes Direktīvas 90/496/EEK, Komisijas Direktīvas 1999/10/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/13/EK, Komisijas Direktīvu 2002/67/EK un 2008/5/EK un Komisijas Regulas (EK) Nr. 608/2004 atcelšanu (OV 2011, L 304, 18. lpp.), it īpaši tās 9. un 26. pants, Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 (OV 2013, L 347, 671. lpp.), it īpaši tās 76. pants, Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 543/2011 (2011. gada 7. jūnijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (EK) Nr. 1234/2007 piemērošanai attiecībā uz augļu un dārzeņu un pārstrādātu augļu un dārzeņu nozari (OV 2011, L 157, 1. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 594/2013 (2013. gada 21. jūnijs) (OV 2013, L 170, 43. lpp.) (turpmāk tekstā – "Īstenošanas regula Nr. 543/2011"), Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV 2013, L 269, 1. lpp., turpmāk tekstā – "Savienības Muitas kodekss"), un Padomes Lēmums (ES) 2019/217 (2019. gada 28. janvāris) par to, lai noslēgtu Nolīgumu vēstuļu apmaiņas veidā starp Eiropas Savienību un Marokas Karalisti par grozījumu izdarīšanu 1. un 4. protokolā Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīgumam par asociācijas izveidi starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Marokas Karalisti, no otras puses (OV 2019, L 34, 1. lpp.), kā arī uz šā lēmuma spēkā esamību, ņemot vērā LES 3. panta 5. punktu un 21. pantu, kā arī Sanfrancisko 1945. gada 26. jūnijā parakstīto ANO Statūtu 1. pantu.

2 Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Confédération paysanne*, Francijas lauksaimnieku arodbiedrību, un *ministre de l'Agriculture et de la Souveraineté alimentaire* (lauksaimniecības un pārtikas apgādes ministrs, Francija), kā arī *ministre de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique* (ekonomikas, finanšu un rūpnieciskās un digitālās suverenitātes ministrs, Francija) attiecībā uz tiesiskumu šo pēdējo netiešam lēmumam

noraidīt *Confédération paysanne* lūgumu izdot rīkojumu, ar ko aizliegtu Rietumsahāras teritorijā ievāktu ķirštomātu un Šarantas meloņu (turpmāk tekstā – "pamatlietā aplūkojamie produkti") importu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesību normas

Īstenošanas regula Nr. 543/2011

3 Īstenošanas regulas Nr. 543/2011 4., 8., 12. un 16. apsvērumā ir noteikts:

"(4) Ar [Padomes] Regulas (EK) Nr. 1234/2007 [(2007. gada 22. oktobris), ar ko izveido lauksaimniecības tirgu kopīgu organizāciju un paredz īpašus noteikumus dažiem lauksaimniecības produktiem (Vienotā TKO regula) (OV 2007, L 299, 1. lpp.)] 113. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktu [Eiropas] Komisija ir pilnvarota noteikt tirdzniecības standartus attiecīgi augļiem un dārzeņiem un pārstrādātiem augļiem un dārzeņiem. Saskaņā ar minētās regulas 113.a panta 1. punkta noteikumiem augļus un dārzeņus, kurus paredzēts pārdot patērētājiem svaigus, drīkst tirgot tikai tad, ja tiem ir laba, tirdzniecībai atbilstīga kvalitāte un ja ir norādīta izcelsmes valsts. Šā noteikuma saskaņošanas nolūkos ir jāsniedz sīkas ziņas par visiem svaigiem augļiem un dārzeņiem un tiem ir jānosaka vispārīgs tirdzniecības standarts.

[..]

(8) Informācijai, kas saskaņā ar tirdzniecības standartiem ir obligāti norādāmi, uz iepakojuma/marķējumā ir jābūt skaidri salasāmai. Lai izvairītos no krāpšanas un gadījumiem, kas varētu maldināt patērētāju, marķējumā norādāmajai informācijai, ko nosaka standarti, jābūt pieejamai patērētājam pirms pirkuma veikšanas, un tas jo īpaši attiecas uz tālpārdošanu, kur ir konstatēti krāpšanas riski un izvairīšanās no patērētāju tiesību aizsardzības, ko nosaka standarti.

[..]

(12) Katra dalībvalsts izraugās pārbaudes iestādes, kuras ir atbildīgas par atbilstības pārbaužu veikšanu visos tirdzniecības posmos. Vienai no šīm iestādēm katrā dalībvalstī ir jābūt atbildīgai par sakariem un koordināciju starp visām norīkotajām iestādēm.

[..]

(16) Svaigu augļu un dārzeņu importam no trešām valstīm ir jāatbilst tirdzniecības standartiem vai standartiem, kas ir tiem līdzvērtīgi. Tāpēc pirms šo preču ievešanas Savienības muitas teritorijā ir jāveic atbilstības pārbaudes, izņemot gadījumus, kad partijas ir ļoti mazas un pārbaudes iestādes uzskata, ka ar tām saistītais risks ir neliels. Noteiktās trešās valstīs, kuras nodrošina apmierinošas atbilstības garantijas, pirmseksporta pārbaudes var veikt šo trešo valstu pārbaudes iestādes. Ja izmanto šo iespēju, dalībvalstis regulāri pārbauda trešo valstu pārbaudes iestāžu veikto pirmseksporta pārbaužu efektivitāti un kvalitāti."

4 Šīs īstenošanas regulas 3. pantā "Tirdzniecības standarti; īpašnieki" ir noteikts:

"1. Regulas (EK) Nr. 1234/2007 113.a panta 1. punkta prasības dēvē par vispārīgo tirdzniecības standartu. Sīkāka informācija par vispārīgo tirdzniecības standartu ir izklāstīta šās regulas I pielikuma A daļā.

Augļiem un dārzeņiem, kuriem nav noteikti specifiskie tirdzniecības standarti, ir jāatbilst vispārīgajam tirdzniecības standartam. [..]

2. Konkrētie tirdzniecības standarti, kas minēti Regulas (EK) Nr. 1234/2007 113. panta 1. punkta b) apakšpunktā, ir izklāstīti šās regulas I pielikuma B daļā saistībā ar šādiem produktiem:

[..]

j) tomāti.

[..]"

5 Minētās īstenošanas regulas 5. panta "Informācijā iekļaujamās ziņas" 1. un 2. punktā ir noteikts:

"1. Informācijā iekļaujamās ziņas, kas prasītas šajā nodaļā, ir jānorāda salasāmi, labi redzamā vietā iepakojuma vienā pusē, un tām ir jābūt vai nu neizdzēšami uzdrukātām tieši uz iepakojuma, vai arī etiķetē, kas ir iepakojuma daļa vai piestiprināta tam.

2. Precēm, kas tiek nosūtītas neiepakotas un iekrautas tieši transporta līdzeklī, 1. punktā minēto informāciju norāda preču pavaddokumentā vai paziņojumā, kas novietots redzamā vietā transporta līdzeklī."

6 Īstenošanas regulas Nr. 543/2011 II sadaļā ir ietverta II nodaļa "Tirdzniecības standartu ievērošanas pārbaudes", kurā ir šīs īstenošanas regulas 8. pants "Piemērošanas joma", kurš ir formulēts šādi:

"Šajā nodaļā izklāstīti noteikumi par atbilstības pārbaužu īstenošanu, kas nozīmē augļu un dārzeņu pārbaudi visos tirdzniecības posmos, lai pārbaudītu, vai tie atbilst tirdzniecības standartiem un citiem šās nodaļas noteikumiem un Regulas (EK) Nr. 1234/2007 113. un 113.a pantam."

7 Īstenošanas regulas Nr. 543/2011 15. panta "To pārbaudes darbību apstiprināšana, ko veikušas trešās valstis pirms ievešanas Savienībā" 1. un 4. punktā ir paredzēts:

"1. Pēc trešās valsts pieprasījuma Komisija saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1234/2007 195. panta 2. punktā noteikto kārtību var apstiprināt šās trešās valsts veiktās pārbaudes par atbilstību specifiskajiem tirdzniecības standartiem pirms ievešanas Savienībā.

[..]

4. To trešo valstu, kuru atbilstības pārbaudes ir apstiprinātas saskaņā ar šo pantu, un attiecīgo produktu saraksts ir iekļauts IV pielikumā.

[..]"

8 Saskaņā ar šīs īstenošanas regulas 17. panta 3. punkta pirmo un piekto daļu:

"Ja preces neatbilst tirdzniecības standartiem, inspekcijas iestāde izdod tirgotājam vai tā pārstāvjiem adresētu konstatējumu par neatbilstību. Preces, par kurām ir izdots konstatējums par neatbilstību, nedrīkst pārvietot bez šā konstatējuma izdevējas inspekcijas iestādes atļaujas. Šādas atļaujas izdošanai var piemērot inspekcijas iestādes noteiktos nosacījumus.

[..]

Ja nav iespējams ne nodrošināt preču atbilstību, ne tās nosūtīt izmantošanai dzīvnieku barībā, rūpnieciskai pārstrādei vai cita veida nepārtikas vajadzībām, inspekcijas iestāde var vajadzības gadījumā pieprasīt, lai tirgotāji veiktu atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu, ka attiecīgie produkti nenonāk tirdzniecībā. Tirgotāji sniedz visu informāciju, kuru dalībvalstis uzskata par vajadzīgu šā punkta piemērošanai."

9 Minētās īstenošanas regulas 18. panta 2. punktā ir noteikts:

"Dalībvalsts, kuras teritorijā ir liegta preču partiju laišana brīvā apgrozībā no trešām valstīm, jo preču partijas neatbilst tirdzniecības standartiem, ziņo Komisijai, attiecīgajām iespējamām dalībvalstīm un attiecīgajai trešai valstij, kas uzskaitītas IV pielikumā."

10 Īstenošanas regulas Nr. 543/2011 I pielikumā attiecībā uz šīs īstenošanas regulas 3. pantā minētajiem tirdzniecības standartiem šā pielikuma A daļas 4. punktā kā vispārīgais tirdzniecības standarts ir minēta norāde par produkta izcelsmes valsti, konkrētāk – pilns produkta izcelsmes valsts nosaukums. Minētās īstenošanas regulas I pielikuma B daļas 10. daļā norādītajā tirdzniecības standartā, kas piemērojams tomātiem, ir paredzēts, ka uz katra iepakojuma ir jābūt tādam uzrakstam, izvietotam vienā un tai pašā pusē, skaidri salasāmā un neizdzēšamā rakstā un saskatāmam no ārpuses, kas satur norādi par izcelsmes valsti un, pēc izvēles, apgabalu, kurā produkts audzēts.

11 Maroka ir minēta Īstenošanas regulas Nr. 543/2011 IV pielikumā kā viena no trešajām valstīm, kurās ir apstiprinātas atbilstības pārbaudes saskaņā ar 15. pantu, attiecībā uz "svaig[iem] augļ[iem] un dārzeņ[iem]".

Regula Nr. 1169/2011

12 Regulas Nr. 1169/2011 1. panta 4. punktā ir noteikts:

"Šo regulu piemēro, neskarot marķēšanas prasības, kas paredzētas īpašos Savienības noteikumos, kurus piemēro konkrētiem pārtikas produktiem."

13 Šīs regulas 9. panta "Obligāto ziņu uzskaitījums" 1. punkta i) apakšpunktā ir paredzēts:

"Saskaņā ar regulas 10. līdz 35. pantu un ievērojot šajā nodaļā noteiktos izņēmumus, obligāti norādāmas šādas ziņas:

[..]

i) regulas 26. pantā paredzētajos gadījumos – izcelsmes valsts vai izcelsmes vieta."

14 Minētās regulas 26. panta "Izcelsmes valsts vai izcelsmes vieta" 2. punkta a) apakšpunktā ir noteikts:

"Izcelsmes valsts vai izcelsmes vietas norādīšana ir obligāta:

a) ja tās nenorādīšana var maldināt patērētāju attiecībā uz pārtikas produkta īsto izcelsmes valsti vai izcelsmes vietu, jo īpaši, ja pievienotā informācija vai etiķete varētu netieši norādīt, ka produktam ir cita izcelsmes valsts vai izcelsmes vieta."

Savienības Muitas kodekss

15 Savienības Muitas kodeksa 59. pantā ir paredzēts:

"Regulas 60. un 61. pantā ir noteikti noteikumi nepreferenciālas preču izcelsmes noteikšanai, lai piemērotu:

[..]

c) citus Savienības pasākumus attiecībā uz preču izcelsmi."

16 Šā kodeksa 60. pants "Izcelsmes iegūšana" ir formulēts šādi:

"1. Preces, kas pilnībā iegūtas kādā valstī vai teritorijā, uzskata par precēm ar šīs valsts vai teritorijas izcelsmi.

2. Precēm, kuru ražošanā iesaistīta vairāk nekā viena valsts vai teritorija, par izcelsmes valsti uzskata valsti vai teritoriju, kurā ir notikusi to pēdējā nozīmīgā, ekonomiski pamatotā pārstrāde vai apstrāde šim nolūkam aprīkotā uzņēmumā, kura beidzas ar jauna produkta saražošanu vai ir svarīga tā ražošanas stadija."

17 Minētā kodeksa 134. panta "Muitas uzraudzība" 1. punktā ir paredzēts:

"Preces, kas ievestas Savienības muitas teritorijā, no to ievešanas brīža ir muitas uzraudzībā, un tās var pakļaut muitas kontrolei. Vajadzības gadījumā tās pakļauj aizliegumiem un ierobežojumiem, ko pamato, *inter alia*, ar sabiedrības morāli, sabiedrisko kārtību vai sabiedrības drošību, cilvēku, dzīvnieku vai augu dzīvības un veselības aizsardzību, vides aizsardzību, tādu nacionālo bagātību aizsardzību, kurām ir mākslas, vēstures vai arheoloģiska vērtība, un rūpnieciskā vai komerciālā īpašuma aizsardzību, ietverot kontroli attiecībā uz narkotisko vielu prekursoriem, precēm, ar kurām ir pārkāptas dažas intelektuālā īpašuma tiesības, un skaidru naudu, kā arī attiecībā uz tām īsteno zivsaimniecības saglabāšanas un pārvaldības pasākumus un tirdzniecības politikas pasākumus.

Preces paliek muitas uzraudzībā tik ilgi, cik vajadzīgs, lai noteiktu to muitas statusu, un tās neizņem no muitas uzraudzības bez muitas dienestu atļaujas.

Neskarot 254. pantu, Savienības preces nav muitas uzraudzībā, tiklīdz ir noteikts to muitas statuss.

Ārpussavienības preces paliek muitas uzraudzībā, līdz tiek mainīts to muitas statuss vai tās tiek izvestas no Savienības muitas teritorijas, vai iznīcinātas."

Regula Nr. 1308/2013

18 Regulas Nr. 1308/2013 74. pantā "Vispārējs princips" ir noteikts:

"Produktus, uz kuriem attiecas saskaņā ar šo iedaļu nozarei vai produktam izstrādāti tirdzniecības standarti, Savienībā var tirgot tikai tad, ja tie atbilst šiem standartiem."

19 Šīs regulas 75. pantā ir paredzēts:

"1. Tirdzniecības standartus var piemērot vienai vai vairākām no turpmāk norādītajām nozarēm un produktiem:

[..]

b) augļiem un dārzeņiem;

[..]

3. Neskarot [Regulas Nr. 1169/2011] 26. pantu, šā panta 1. punktā minētie tirdzniecības standarti var attiekties uz vienu vai vairākiem turpmāk minētajiem, kas nosakāmi attiecībā uz nozari vai produktu un kas balstīti uz katras nozares specifiku, nepieciešamību regulēt laišanu tirgū un šā panta 5. punktā izklāstītajiem nosacījumiem:

[..]

j) audzēšanas un/vai izcelsmes vietu, izņemot attiecībā uz mājputnu gaļu un ziežamajiem taukiem;

[..]."

20 Regulas Nr. 1308/2013 76. pantā "Papildu prasības augļu un dārzeņu nozares produktu tirdzniecībai" ir noteikts:

"1. Attiecīgā gadījumā papildus piemērojamiem tirdzniecības standartiem, kas minēti 75. pantā, augļu un dārzeņu nozares produktus, kurus paredzēts pārdot patērētājiem svaigus, var tirgot tikai tad, ja tie ir veseli, tīri un tirdzniecībai atbilstīgā kvalitātē un ja ir norādīta izcelsmes valsts.

2. Panta 1. punktā minētos tirdzniecības standartus, kā arī visus tirdzniecības standartus, kas piemērojami augļu un dārzeņu nozarei un kas ir noteikti saskaņā ar šo apakšiedaļu, piemēro visos tirdzniecības posmos, tostarp importējot un eksportējot, un tie var attiekties uz kvalitāti, iedalīšanu kategorijās, svaru, izmēru, iepakojumu, fasējumu, uzglabāšanu, transportēšanu, noformēšanu un pārdošanu.

3. Tādu augļu un dārzeņu nozares produktu īpašnieks, uz kuriem attiecas tirdzniecības standarti, šādus produktus Savienībā neizliek apskatei, nepiedāvā pārdošanai, nepiegādā un netirgo citādi, kā tikai atbilstīgi minētajiem standartiem, un viņš ir atbildīgs par šādas atbilstības nodrošināšanu.

[..]"

21 Šīs regulas III daļā "Tirdzniecība ar trešām valstīm" ir ietverts 194. pants "Aizsardzības pasākumi", kurā ir paredzēts:

"1. Komisija, ievērojot šā panta 3. punkta noteikumus un saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 260/2009 [(2009. gada 26. februāris) par kopējiem importa noteikumiem (OV 2009, L 84, 1. lpp.)] un Padomes Regulu (EK) Nr. 625/2009 [(2009. gada 7. jūlijs) par kopējiem noteikumiem importam no dažām trešām valstīm (OV 2009, L 185, 1. lpp.], veic aizsardzības pasākumus attiecībā uz importu Savienībā.

2. Ja vien kādā citā Eiropas Parlamenta un Padomes aktā un kādā citā Padomes aktā nav paredzēts citādi, Komisija saskaņā ar šā panta 3. punktu veic tos aizsardzības pasākumus pret importu Savienībā, kas paredzēti starptautiskos nolīgumos, kuri noslēgti saskaņā ar LESD.

3. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, pēc dalībvalsts pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas nosakot šā panta 1. un 2. punktā minētos pasākumus. [..]

Ja Komisija saņem dalībvalsts pieprasījumu, tā ar īstenošanas aktiem pieņem attiecīgu lēmumu piecās darbdienās pēc pieprasījuma saņemšanas. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru..

Pienācīgi pamatotos gadījumos būtisku, steidzamu iemeslu dēļ Komisija pieņem tūlītēji piemērojamus īstenošanas aktus saskaņā ar 229. panta 3. punktā minēto procedūru.

Pieņemtos pasākumus tūlīt paziņo dalībvalstīm, un tie stājas spēkā nekavējoties.

4. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, atsaucot vai grozot Savienības aizsardzības pasākumus, kas pieņemti saskaņā ar šā panta 3. punktu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru. Pienācīgi pamatotos gadījumos būtisku, steidzamu iemeslu dēļ Komisija pieņem tūlītēji piemērojamus īstenošanas aktus saskaņā ar 229. panta 3. punktā minēto procedūru."

Regula (ES) 2015/478

22 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2015/478 (2015. gada 11. marts) par kopīgiem importa noteikumiem (OV 2015, L 83, 16. lpp.; turpmāk tekstā – "aizsardzības pasākumu pamatregula") 1. pantā ir noteikts:

"1. Šī regula attiecas uz tādu ražojumu importu, kuru izcelsme ir trešās valstīs, izņemot:

a) tekstilizstrādājumus, uz ko attiecas īpaši importa noteikumi saskaņā ar [Padomes] Regulu (EK) Nr. 517/94 [(1994. gada 7. marts) par kopīgiem noteikumiem tekstilizstrādājumu importam no dažām trešām valstīm, uz kurām neattiecas divpusēji nolīgumi, protokoli vai citas vienošanās, vai arī citi īpaši noteikumi par importu Kopienā (OV 1994, L 67, 1. lpp.)];

b) ražojumus, kuru izcelsme ir konkrētās trešās valstīs, kas uzskaitītas [Regulā Nr. 625/2009].

2. Panta 1. punktā minētos ražojumus brīvi importē Savienībā un attiecīgi, ciktāl tas nav pretrunā aizsargpasākumiem, ko var sākt saskaņā ar V nodaļu, uz tiem neattiecina nekādus kvantitatīvos ierobežojumus."

23 Aizsardzības pasākumu pamatregulas 15. pantā ir paredzēts:

"1. Ja kādus ražojumus Savienībā importē tik ļoti lielā daudzumā un/vai ar tādiem noteikumiem vai nosacījumiem, kas izraisa vai draud izraisīt nopietnu kaitējumu ražotājiem Savienībā, Komisija, lai aizsargātu Savienības intereses, pēc kādas dalībvalsts lūguma vai pati pēc savas iniciatīvas var:

a) ierobežot derīguma laiku uzraudzības dokumentiem 11. panta nozīmē, kurus izdod pēc tam, kad šis pasākums stājies spēkā;

b) mainīt importa noteikumus attiecīgajiem ražojumiem, to laišanu brīvā apgrozībā padarot atkarīgu no uzrādītās importa atļaujas, kuras piešķiršanu regulē tādi noteikumi un ko pakļauj tādiem ierobežojumiem, kādus nosaka Komisija.

Šā punkta a) un b) apakšpunktā minētie pasākumi stājas spēkā nekavējoties.

2. Attiecībā uz PTO dalībvalstīm 1. punktā minētos pasākumus veic tikai tad, ja ir izpildīti abi minētā punkta pirmajā daļā minētie nosacījumi.

[..]

5. Šajā pantā minētos pasākumus piemēro visiem ražojumiem, kas laisti brīvā apgrozībā pēc tam, kad šie pasākumi stājušies spēkā. Saskaņā ar 17. pantu tos var attiecināt tikai uz vienu vai dažiem Savienības reģioniem.

Šādi pasākumi tomēr neliedz laist brīvā apgrozībā ražojumus, kuri jau ir ceļā uz Savienību, ar noteikumu, ka šo ražojumu galamērķi nevar mainīt un ka ražojumiem, ko atbilstīgi 10. un 11. pantam brīvā apgrozībā drīkst laist, tikai uzrādot uzraudzības dokumentu, faktiski ir līdzi šāds dokuments.

6. Ja Komisijas iejaukšanos lūgusi dalībvalsts, Komisija, rīkojoties saskaņā ar 3. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru vai steidzamos gadījumos saskaņā ar 3. panta 4. punktu, pieņem lēmumu ilgākais piecu darbdienu laikā pēc šāda lūguma saņemšanas."

24 Šīs pašas regulas 24. panta 2. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts:

"Neskarot citus Savienības noteikumus, šī regula neliedz dalībvalstīm pieņemt vai piemērot:

a) aizliegumus, kvantitatīvos ierobežojumus vai uzraudzības pasākumus, kas pamatojas uz sabiedrības morāles, sabiedriskas kārtības vai valsts drošības apsvērumiem, uz cilvēku veselības un dzīvības aizsardzības, kā arī dzīvnieku un augu aizsardzības, nacionālu mākslas, vēstures vai arheoloģijas bagātību aizsardzības vai rūpnieciskā un komerciālā īpašuma aizsardzības apsvērumiem."

Lēmums 2019/217

25 Lēmuma 2019/217 1. pantā ir noteikts, ka Savienības vārdā tiek apstiprināts Nolīgums vēstuļu apmaiņas veidā starp Eiropas Savienību un Marokas Karalisti par grozījumu izdarīšanu 1. un 4. protokolā Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīgumam par asociācijas izveidi starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Marokas Karalisti, no otras puses (OV 2019, L 34, 4. lpp.; turpmāk tekstā – "nolīgums vēstuļu apmaiņas veidā").

26 Nolīgumā vēstuļu apmaiņas veidā ir noteikts:

"Eiropas Savienība un Marokas Karaliste ir vienojušās aiz [Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīguma par asociācijas izveidi starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Marokas Karalisti, no otras puses, kas tika parakstīts Briselē 1996. gada 26. februārī (OV 2000, L 70, 2. lpp., turpmāk tekstā – "asociācijas nolīgums"] 4. protokola iekļaut šādu kopīgo deklarāciju.

"Kopīgā deklarācij[a] par [asociācijas nolīguma] 1. un 4. protokola piemērošanu

1. Tiem izstrādājumiem, kuru izcelsme ir Rietumsahāra un uz kuriem attiecas Marokas Karalistes muitas iestāžu kontrole, piemēro tādas pašas tirdzniecības preferences kā tās, ko Eiropas Savienība piešķīrusi izstrādājumiem, uz kuriem attiecas asociācijas nolīgums.

2. Nolīguma 4. protokolu piemēro *mutatis mutandis*, lai noteiktu 1. punktā minēto izstrādājumu izcelsmi, tostarp attiecībā uz izcelsmes apliecinājumu.

3. [Savienības] dalībvalstu un Marokas Karalistes muitas iestādes ir atbildīgas par to, ka tiek nodrošināta 4. protokola piemērošana attiecībā uz šiem izstrādājumiem."

Francijas tiesības

27 Atbilstoši Francijas Muitas kodeksa 23.a pantam:

"Ievērojot starptautiskos nolīgumus, tādu [pārtikas] preču, materiālu un produktu imports, kas neatbilst prasībām, kuras tiesību aktos un noteikumos paredzētas līdzīgām valsts [pārtikas] precēm, materiāliem un produktiem, var tikt aizliegts vai reglamentēts ar kopīgiem ekonomikas un finanšu ministra, par resursiem atbildīgā ministra un lauksaimniecības ministra, kurš atbildīgs par krāpšanas apkarošanu, rīkojumiem."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

28 2020. gada 2. oktobrī *Confédération paysanne* vērsās *Conseil d'État* (Valsts padome, Francija), iesniedzējtiesā, ar prasību, pirmkārt, atcelt lauksaimniecības un pārtikas apgādes ministra un ekonomikas, finanšu un ekonomikas atveseļošanas ministra netiešo lēmumu noraidīt *Confédération paysanne* lūgumu izdot rīkojumu, ar ko aizliegtu pamatlietā aplūkojamo produktu importu, piemērojot Francijas Muitas kodeksa 23.a pantu, un, otrkārt, uzdot šiem ministriem izdot minēto rīkojumu. Tā būtībā norāda, ka Rietumsahāras teritorija neietilpst Marokas Karalistes teritorijā un ka līdz ar to ar marķējumu, kurā ir norādīts, ka pamatlietā aplūkojamie produkti ir Marokas izcelsmes, tiek pārkāptas Savienības tiesību normas attiecībā uz patērētāju informēšanu par pārdošanā piedāvāto augļu un dārzeņu izcelsmi.

29 Iesniedzējtiesa atgādina, ka, pirmkārt, no atbilstīgā Savienības tiesiskā regulējuma izriet, ka prasība norādīt produkta izcelsmes valsti vai teritoriju principā ir jāievēro, jau sākot ar šā produkta importēšanas posmu. Tā arī norāda, ka šis regulējums tieši nepiešķir dalībvalstīm kompetenci veikt pasākumus, lai aizliegtu tādu produktu importu, kas neatbilst šai prasībai. Tomēr tā uzskata, ka šāds pasākums varētu būt pamatots it īpaši gadījumā, ja minētā regulējuma neievērošanu var raksturot kā "masveidīgu" un tādēļ ir grūti veikt kontroli pēc tam, kad attiecīgie produkti ir izplatīti Savienības teritorijā.

30 Līdz ar to šī tiesa uzdod jautājumus par iespēju interpretēt šo pašu tiesisko regulējumu tādējādi, ka ar to ir atļauts dalībvalstīm pieņemt valsts pasākumus, ar ko aizliedz tādu produktu importu no trešajām valstīm, kuru marķējumā nav pareizi norādīta izcelsmes valsts vai teritorija, ja šo praksi var raksturot kā "masveidīgu" un tādēļ ir grūti veikt šo produktu kontroli pēc tam, kad tie ir nonākuši Savienības teritorijā.

31 Otrkārt, iesniedzējtiesa atgādina, ka 2016. gada 21. decembra spriedumā Padome/*Front Polisario* (C-104/16 P, EU:C:2016:973) un 2018. gada 27. februāra spriedumā *Western Sahara Campaign UK* (C-266/16, EU:C:2018:118) Tiesa nosprieda, ka no pašnoteikšanās principa un līgumu relatīvās iedarbības principa izriet, ka Rietumsahāras teritoriju nevar uzskatīt par daļu no Marokas Karalistes teritorijas asociācijas nolīguma, kā arī no tam pakārtoto nolīgumu izpratnē. Tomēr tā norāda, ka pēc šo spriedumu pasludināšanas Marokas Karaliste un Savienība noslēdza nolīgumu vēstuļu apmaiņas veidā, ko apstiprināja ar Lēmumu 2019/217. Ar šo nolīgumu uz Rietumsahāras izcelsmes produktiem attiecina tarifa preferences, kas piešķirtas Marokas izcelsmes produktu eksportam uz Savienību.

32 Šī tiesa piebilst, ka, lai arī Lēmums 2019/217 ar Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2021. gada 29. septembra spriedumu *Front Polisario*/Padome (T-279/19, EU:T:2021:639) tik atcelts, tā sekas tomēr tika atstātas spēkā, līdz tiks pasludināts Tiesas spriedums par apelācijas sūdzību, kuru Komisija iesniedza par minēto spriedumu. Līdz ar to tā norāda, ka gadījumā, ja dalībvalstīm varētu atļaut veikt valsts pasākumu, ar ko aizliedz tādu produktu importu, kuru marķējumā nav pareizi norādīta izcelsmes valsts vai teritorija, būtu jāatbild, pirmām kārtām, uz jautājumu, vai nolīgums vēstuļu apmaiņas veidā ir jāinterpretē tādējādi, ka pamatlietā aplūkojamo produktu izcelsmes valsts ir Marokas Karaliste, un, otrām kārtām, uz jautājumu, vai Marokas iestāžu kompetencē ir izdot atbilstības sertifikātus, kas paredzēti Īstenošanas regulā Nr. 543/2011.

33 Treškārt, iesniedzējtiesa uzskata, ka apstiprinošas atbildes uz šo jautājumu gadījumā būtu arī jāvaicā, vai Lēmums 2019/217 atbilst LES 3. panta 5. punktam un 21. pantam, kā arī paražu tiesību pašnoteikšanās principam, kas it īpaši ir atgādināts ANO Statūtu 1. pantā.

34 Visbeidzot, ceturtkārt, iesniedzējtiesa vaicā, vai, ņemot vērā vērtējumus par Rietumsahāras teritorijas situāciju, kuri minēti 2016. gada 21. decembra spriedumā Padome/*Front Polisario* (C-104/16 P, EU:C:2016:973) un 2018. gada 27. februāra spriedumā *Western Sahara Campaign UK* (C-266/16, EU:C:2018:118), atbilstīgais Savienības tiesiskais regulējums ir jāinterpretē tādējādi, ka gan pamatlietā aplūkojamo produktu importēšanas posmā, gan to pārdošanas patērētājiem posmā šo produktu marķējumā var būt norādīta Marokas Karaliste kā izcelsmes valsts, vai arī tajā ir jābūt norādītai tikai Rietumsahāras teritorijai.

35 Šādos apstākļos *Conseil d'État* (Valsts padome) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Regulas Nr. 1169/2011, Regulas Nr. 1308/2013, [Īstenošanas regulas] Nr. 543/2011 un [Savienības Muitas kodeksa] noteikumi ir jāinterpretē tādējādi, ka tajos ir atļauts dalībvalstij pieņemt valsts pasākumu tāda augļu un dārzeņu, kuru izcelsme ir kāda konkrēta valsts, importa aizliegumam, kas notiek, neievērojot Regulas Nr. 1169/2011 26. pantu un Regulas Nr. 1308/2013 76. pantu, jo nav norādīta reālā to izcelsmes valsts vai teritorija, it īpaši, ja šo neievērošanu var raksturot kā masveidīgu un to ir grūti kontrolēt pēc tam, kad produkti ir nonākuši Savienības teritorijā?

2) Apstiprinošas atbildes gadījumā uz pirmo jautājumu, vai Nolīgums vēstuļu apmaiņas veidā, kas apstiprināts ar [Lēmumu 2019/217] ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai piemērotu [Regulas Nr. 1169/2011] 9. un 26. pantu un [Regulas Nr. 1308/2013] 76. pantu, no vienas puses, augļu un dārzeņu, kas ievākti Rietumsahāras teritorijā, izcelsmes valsts ir Maroka un, no otras puses, vai Marokas valsts iestādēm ir pilnvaras izsniegt [Īstenošanas Regulā Nr. 543/2011] paredzētos atbilstības sertifikātus šajā teritorijā ievāktajiem augļiem un dārzeņiem?

3) Apstiprinošas atbildes gadījumā uz otro jautājumu, vai [Lēmums 2019/217] atbilst Līguma par Eiropas Savienību 3. panta 5. punktam [un] 21. pantam [kā arī paražu tiesību principam, kas atgādināts it īpaši] Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu 1. pant[ā]?

4) Vai [Regulas Nr. 1169/2011] 9. un 26. pants un [Regulas Nr. 1308/2013] 76. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ievešanas [importēšanas] posmā tāpat kā vairumtirdzniecības [pārdošanas patērētājiem] posmā Rietumsahāras teritorijā ievāktu augļu un dārzeņu iepakojumā par izcelsmes valsti nevar uzrādīt Maroku, bet ir jāmin Rietumsahāras teritorija?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

36 Lēmums 2019/217 tika atcelts ar Vispārējās tiesas 2021. gada 29. septembra spriedumu *Front Polisario*/Padome (T-279/19, EU:T:2021:639).

37 Ar šīs dienas spriedumu Komisija un Padome/*Front Polisario* (C-779/21 P un C-799/21 P) Tiesa noraidīja par minēto Vispārējās tiesas spriedumu iesniegtās apelācijas sūdzības.

38 Kā izriet no šīs dienas sprieduma Komisija un Padome/*Front Polisario* (C-779/21 P un C-799/21 P), šā lēmuma sekas ir atstātas spēkā līdz 2025. gada 4. oktobrim. No tā secināms, ka asociācijas nolīguma 1. un 4. protokols redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar nolīgumu vēstuļu apmaiņas veidā, var turpināt regulēt pamatlietā aplūkojamo produktu importu Savienībā līdz norādītajam datumam.

39 Līdz ar to šo produktu importu nav ietekmējis un šajā posmā neietekmē Lēmuma 2019/217 spēkā neesamības konstatējums. Tādējādi joprojām ir nepieciešams, atbildot uz pirmo un ceturto jautājumu, noteikt, kādai izcelsmes norādei ir jābūt pievienotai šiem produktiem un kāda veida aizsardzības pasākumus dalībvalstis var veikt, ja tiek konstatēts, ka minētajiem produktiem sistemātiski ir pievienota kļūdaina izcelsmes norāde.

Par pirmo jautājumu

40 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ar LESD 267. pantu iedibinātās sadarbības starp valstu tiesām un Tiesu procedūras ietvaros tai ir jāsniedz valsts tiesai noderīga atbilde, kas ļautu izlemt tās izskatīšanā esošo strīdu. Šajā nolūkā Tiesai vajadzības gadījumā ir jāpārformulē tai uzdotie jautājumi. Turklāt Tiesai var nākties ņemt vērā tādas Savienības tiesību normas, uz kurām valsts tiesa sava jautājuma izklāstā nav atsaukusies. Apstāklis, ka valsts tiesa prejudiciālo jautājumu ir izteikusi, formāli atsaucoties uz dažām Savienības tiesību normām, neliedz Tiesai sniegt šai tiesai visus interpretācijas elementus, kas tai var būt noderīgi, izspriežot izskatāmo lietu, neatkarīgi no tā, vai šī tiesa savu jautājumu formulējumā uz tiem atsaukusies. Šajā ziņā Tiesai no visas valsts

tiesas sniegtās informācijas un tostarp no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojuma ir jānošķir tie Savienības tiesību elementi, kuriem ir nepieciešama interpretācija, ņemot vērā strīda priekšmetu (spriedums, 2022. gada 22. decembris, *Ministre de la Transition écologique* un *Premier ministre* (Valsts atbildība par gaisa piesārņojumu), C-61/21, EU:C:2022:1015, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

41 Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka *Confédération paysanne* būtībā lūdza lauksaimniecības un pārtikas apgādes ministru, kā arī ekonomikas, finanšu un ekonomikas atveseļošanas ministru izdot rīkojumu, ar ko aizliegtu pamatlietā aplūkojamo produktu importu no Rietumsahāras teritorijas ar pamatojumu, ka uz minēto produktu marķējuma bija kļūdaina izcelsmes norāde. Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa vaicā, vai Savienības tiesības un it īpaši Regula Nr. 1169/2011, Regula Nr. 1308/2013, Īstenošanas regula Nr. 543/2011, kā arī Savienības Muitas kodekss atļauj dalībvalstīm veikt šādu pasākumu.

42 Kā ģenerāladvokāte norādīja savu secinājumu 21. punktā, preču imports Savienībā ietilpst tās tirdzniecības attiecību ar trešajām valstīm un starptautiskajām organizācijām jomā; saskaņā ar LESD 207. panta 1. punktu šīs attiecības regulē kopējā tirdzniecības politika.

43 No šīs tiesību normas, konkrētāk, no šī 1. punkta otrā teikuma, saskaņā ar kuru kopējā tirdzniecības politika ietilpst "Savienības ārēj[ā] darbīb[ā]", izriet, ka šī politika attiecas uz tirdzniecību ar trešajām valstīm (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 18. jūlijs, *Daiichi Sankyo* un *Sanofi-Aventis Deutschland*, C-414/11, EU:C:2013:520, 50. punkts, kā arī 2013. gada 22. oktobris, Komisija/Padome, C-137/12, EU:C:2013:675, 56. punkts).

44 Tā kā pirmais iesniedzējtiesas uzdotais jautājums attiecas uz pamatlietā aplūkojamo produktu importu vienā dalībvalstī, nevis uz šo produktu pārdošanas nosacījumiem, tas ir jāvērtē, ņemot vērā Savienības tiesību aktus, ar kuriem regulē kopējo tirdzniecības politiku, vai citos Savienības tiesību aktos minētas normas attiecībā uz tirdzniecības politikas instrumentiem.

45 Šajos apstākļos ir jāuzskata, ka ar šo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā Tiesai, vai LESD 207. pants, aizsardzības pasākumu pamatregula un Regula Nr. 1308/2013 ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem dalībvalstīm ir atļauts vienpusēji veikt pasākumus, ar ko aizliedz tādu lauksaimniecības produktu importu, kuru marķējums sistemātiski neatbilst Savienības tiesību aktiem par izcelsmes valsts vai teritorijas norādēm.

46 Šajā ziņā ir jāatgādina, pirmām kārtām, ka ar LESD 3. panta 1. punkta e) apakšpunktu Savienībai ir piešķirta ekskluzīva kompetence kopējās tirdzniecības politikas jomā. Saskaņā ar LESD 207. panta 1. punktu šīs politikas pamatā ir vienādi principi un to īsteno, ievērojot Savienības ārējās darbības principus un mērķus.

47 Otrām kārtām, saskaņā ar LESD 2. panta 1. punktu, ja Līgumos Savienībai ir piešķirta ekskluzīva kompetence kādā konkrētā jomā, tad veikt likumdošanas funkciju un pieņemt juridiski saistošus aktus drīkst tikai Savienība; dalībvalstis šādā jomā var veikt likumdošanas funkciju un pieņemt juridiski saistošus aktus tikai tad, ja Savienība tās pilnvarojusi vai tas vajadzīgs Savienības pieņemto aktu īstenošanai.

48 No tā izriet, ka dalībvalstis tikai tad var vienpusēji veikt pasākumus, ar ko aizliedz kādas kategorijas produktu importu no trešās teritorijas vai valsts, ko turklāt atļauj un regulē Savienības noslēgts tirdzniecības nolīgums, ja Savienības tiesību aktos tām ir skaidri sniegts pilnvarojums to darīt.

49 Šajā ziņā ir jānorāda, ka aizsardzības pasākumu pamatregulas 1. pantā būtībā ir paredzēts, ka, izņemot tekstilizstrādājumus un produktus no konkrētām trešajām valstīm, kuru vidū nav minēta ne Marokas Karaliste, ne Rietumsahāra, trešo valstu izcelsmes ražojumus brīvi importē Savienībā un uz tiem neattiecina nekādus kvantitatīvos ierobežojumus; vienlaikus ir piebilsts, ka tas neskar aizsardzības pasākumus, ko var veikt atbilstoši šīs regulas V nodaļai. No minētās regulas 15. panta 1. punkta izriet, ka gadījumā, ja pastāv risks, ka var tikt radīts nopietns kaitējums ražotājiem Savienībā, Komisija veic aizsardzības pasākumus pēc kādas dalībvalsts lūguma vai pēc savas iniciatīvas.

50 Turklāt Regulas Nr. 1308/2013 194. pantā, kurš atrodas šīs regulas III daļā, kas veltīta tirdzniecībai ar trešajām valstīm, ir noteikts analoģisks aizsardzības regulējums kā tas, kurš izriet no aizsardzības pasākumu pamatregulas 15. panta, ciktāl tas arī ir balstīts uz pasākumiem, ko veic Komisija attiecībā uz tādu produktu importu Savienībā, kas ietilpst Regulas Nr. 1308/2013 piemērošanas jomā.

51 Līdz ar to tiesību normas attiecībā uz aizsardzības pasākumiem, kurus var veikt atbilstoši abām šā sprieduma 49. un 50. punktā minētajām regulām, neļauj dalībvalstīm vienpusēji veikt pasākumus, ar ko aizliedz noteiktu produktu importu Savienībā.

52 Ir taisnība, ka aizsardzības pasākumu pamatregulas 24. panta 2. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts, ka šī regula neliedz dalībvalstīm pieņemt vai piemērot "aizliegumus, kvantitatīvos ierobežojumus vai uzraudzības pasākumus, kas pamatojas uz sabiedrības morāles, sabiedriskas kārtības vai valsts drošības apsvērumiem, uz cilvēku veselības un dzīvības aizsardzības, kā arī dzīvnieku un augu aizsardzības, nacionālu mākslas, vēstures vai arheoloģijas bagātību aizsardzības vai rūpnieciskā un komerciālā īpašuma aizsardzības apsvērumiem". Kā secinājumu 40. punktā būtībā norādīja ģenerāladvokāte, šī tiesību norma ļauj tādu iemeslu dēļ, kas salīdzināmi ar LESD 36. pantā norādītajiem iemesliem attiecībā uz vienotā tirgus iekšējo aspektu (šajā nozīmē pēc analoģijas skat. spriedumu, 2002. gada 30. maijs, *Expo Casa Manta*, C-296/00, EU:C:2002:316, 34. punkts), iejaukties brīvajā importā Savienībā, kas paredzēts aizsardzības pasākumu pamatregulas 1. panta 2. punktā.

53 Tomēr, kā izriet no šīs regulas 24. panta 2. punkta a) apakšpunkta paša formulējuma, šī norma neskar citus atbilstīgos Savienības tiesību noteikumus. Tādā gadījumā kā pamatlietā aplūkojamais, kurš attiecas uz lauksaimniecības produktu importu, šie citi atbilstīgie noteikumi ietver it īpaši Regulas Nr. 1308/2013 194. pantu, kurā, kā tika norādīts šā sprieduma 50. punktā, Komisijai ir rezervēta kompetence veikt aizsardzības pasākumus attiecībā uz tādu produktu importu Savienībā, kas ietilpst Regulas Nr. 1308/2013 piemērošanas jomā. Līdz ar to aizsardzības pasākumu pamatregulas 24. panta 2. punkta a) apakšpunkts nav jāsaprot tādējādi, ka tas pilnvarotu dalībvalstis vienpusēji veikt aizsardzības pasākumus attiecībā uz lauksaimniecības produktu importu.

54 Turklāt vispārējais aizlieguma pasākums, ko šajā gadījumā *Confédération paysanne* lūdz veikt Francijas Republiku attiecībā uz pamatlietā aplūkojamo produktu importu, *Confédération paysanne* ieskatā, ir vērsts uz to, lai nodrošinātu, ka tiek ievērotas Savienības tiesību normas par patērētāju informēšanu par pārdošanā piedāvāto augļu un dārzeņu izcelsmi. Tomēr gadījumā, ja eksportētāji vispārēji neievērotu minētās normas, nevis kādai dalībvalstij, bet Komisijai attiecīgā gadījumā pienāktos rīkoties atbilstoši asociācijas nolīgumā paredzētajiem sadarbības mehānismiem.

55 Ņemot vērā visus iepriekš minētos iemeslus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild tā, ka LESD 207. pants, aizsardzības pasākumu pamatregula un Regula Nr. 1308/2013 ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem dalībvalstīm nav atļauts vienpusēji veikt pasākumus, ar ko aizliedz tādu lauksaimniecības produktu importu, kuru marķējums sistemātiski neatbilst Savienības tiesību aktiem par izcelsmes valsts vai teritorijas norādēm.

Par otro un trešo jautājumu

56 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka iesniedzējtiesa uzdod otro un trešo jautājumu tikai gadījumā, ja Tiesa uzskatītu, ka uz pirmo jautājumu ir jāsniedz apstiprinoša atbilde.

57 Tomēr, kā izriet no šā sprieduma 55. punkta, uz pirmo jautājumu ir jāatbild noliedzoši.

58 Līdz ar to nav jāatbild ne uz otro, ne uz trešo jautājumu.

Par ceturto jautājumu

Par pieņemamību

59 Francijas valdība un Komisija būtībā uzskata, ka gadījumā, ja no atbildes uz pirmo jautājumu izrietētu, ka tāda pasākuma kā prasītājas pamatlietā lūgtais pieņemšana nevar būt saderīga ar Savienības tiesībām, jautājums par to, vai pamatlietā aplūkojamie produkti patiešām atbilst Savienības tiesiskajam regulējumam pārtikas produktu izcelsmes norāžu jomā, nebūtu atbilstīgs iesniedzējtiesas izskatāmā strīda atrisinājumam.

60 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ar LESD 267. pantu ieviestās sadarbības starp Tiesu un valstu tiesām ietvaros tikai valsts tiesai, kura izskata lietu un kura ir atbildīga par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jānovērtē gan tas, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir nepieciešams tās sprieduma taisīšanai, gan arī Tiesai uzdoto jautājumu atbilstība. Tādējādi, ja uzdotie jautājumi ir par Savienības tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir pienākums pieņemt nolēmumu (spriedums, 2023. gada 21. marts, *Mercedes-Benz Group* (Ar pārveidošanas ierīcēm aprīkotu transportlīdzekļu ražotāju atbildība), C-100/21, EU:C:2023:229, 52. punkts un tajā minētā judikatūra).

61 No tā izriet, ka uz jautājumiem par Savienības tiesībām attiecas atbilstības pieņēmums. Atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālo jautājumu Tiesa var tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu, ja izvirzītā problēma ir hipotētiska vai arī ja Tiesai nav zināmi faktiskie un tiesiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedums, 2023. gada 21. marts, *Mercedes-Benz Group* (Ar pārveidošanas ierīcēm aprīkotu transportlīdzekļu ražotāju atbildība), C-100/21, EU:C:2023:229, 53. punkts un tajā minētā judikatūra).

62 Šajā gadījumā, lai gan pirmais jautājums attiecas tikai uz pamatlietā aplūkojamo produktu importu, ceturtais jautājums turpretī attiecas gan uz minēto produktu importēšanas posmu, gan uz to pārdošanas patērētājiem posmu. Savos rakstveida apsvērumos *Confédération paysanne* turklāt vairākkārt atsaucas uz nepieciešamību pareizi norādīt pamatlietā aplūkojamo produktu izcelsmi to pārdošanas vajadzībām.

63 Tādējādi iesniedzējtiesa norāda, ka, lai atbildētu uz pamatlietā izvirzītajiem pamatiem, ir jānosaka, vai gan pamatlietā aplūkojamo produktu importēšanas posmā, gan pārdošanas posmā, uz šo produktu iepakojuma kā izcelsmes valstij ir jābūt norādītai Rietumsahārai, nevis Marokas Karalistei.

64 No iepriekš minētā izriet, ka ceturtais jautājums attiecas uz tādu Savienības tiesību normu interpretāciju, kurām ir saistība ar pamatlietas strīda priekšmetu. Šajā kontekstā minētais jautājums ir jāuzskata par atbilstīgu šā sprieduma 60. punktā minētās judikatūras izpratnē.

65 Līdz ar to ceturtais jautājums ir pieņemams.

Par lietas būtību

66 No šā sprieduma 40. punktā atgādinātās judikatūras būtībā izriet, ka, lai sniegtu iesniedzējtiesai lietderīgu atbildi, kas tai ļautu atrisināt strīdu, kuru tā izskata, Tiesai, ja tas ir nepieciešams, ir jāpārformulē tai uzdotie jautājumi un attiecīgā gadījumā jāņem vērā Savienības tiesību normas, uz kurām valsts tiesa sava jautājuma izklāstā nav atsaukusies.

67 Šajā gadījumā ceturtais jautājums attiecas uz Regulas Nr. 1169/2011 9. un 26. panta, kā arī Regulas Nr. 1308/2013 76. panta interpretāciju; šajos pantos it īpaši ir paredzēti pienākumi attiecībā uz konkrēto pārtikas preču izcelsmes norādi.

68 Šajā ziņā no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka pamatlietā aplūkojamie produkti ir augļi un dārzeņi. Pirmām kārtām, no Regulas Nr. 1169/2011 1. panta 4. punkta izriet, ka šo regulu piemēro, neskarot marķēšanas prasības, kas paredzētas īpašos Savienības noteikumos, kurus piemēro konkrētiem pārtikas produktiem; tas būtībā apstiprina minētās regulas 26. panta 1. punktu. Otrām kārtām, Regulas Nr. 1308/2013 75. panta 1. punkta b) apakšpunktā, to skatot kopsakarā ar šīs regulas 75. panta 3. punkta j) apakšpunktu, ir norādīts, ka augļu un dārzeņu tirdzniecības standarti var attiekties uz to izcelsmes vietu, savukārt šīs regulas 76. pantā ir precizēts, ka gala patērētājam paredzētos augļus un dārzeņus var tirgot tikai tad, ja ir norādīta izcelsmes valsts, un šīs normas piemēro visos tirdzniecības posmos, tostarp importējot un eksportējot.

69 Vienlaikus Īstenošanas regulas Nr. 543/2011 1. panta 1. punktā ir paredzēti īstenošanas noteikumi Regulai Nr. 1234/2007, kura tika atcelta ar Regulu Nr. 1308/2013. Šīs īstenošanas regulas 4. apsvērumā ir norādīts, ka augļus un dārzeņus, kurus paredzēts pārdot patērētājiem svaigus, drīkst tirgot tikai tad, ja ir norādīta to izcelsmes valsts. Konkrētāk, uz Šarantas melonēm attiecas vispārīgais tirdzniecības standarts, kas paredzēts minētās īstenošanas regulas I pielikuma A daļā, savukārt uz ķirštomātiem attiecas specifiskie tirdzniecības standarti, kas paredzēti tās pašas īstenošanas regulas I pielikuma B daļas 10. daļā; turklāt šajos abu veidu standartos ir ietvertas prasības, kas skar to produktu izcelsmes norādi, uz kuriem tie attiecas. Tādējādi no iepriekš minētā izriet, ka, ņemot vērā, ka Regulā Nr. 1308/2013 un Īstenošanas regulā Nr. 543/2011 ir paredzētas īpašas prasības attiecībā uz pamatlietā aplūkojamo produktu izcelsmes norādēm, Regula Nr. 1169/2011 nav atbilstīga, lai atbildētu uz ceturto jautājumu.

70 Šajos apstākļos ir jāuzskata, ka ar ceturto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 1308/2013 76. pants, to skatot kopsakarā ar Īstenošanas regulas Nr. 543/2011 3. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka pamatlietā aplūkojamo produktu importēšanas un pārdošanas patērētājiem posmos uz šo produktu marķējuma ir jābūt norādītai Rietumsahārai kā to izcelsmes valstij un nedrīkst būt norādīta Marokas Karaliste.

71 Pirmkārt, kā izriet no šā sprieduma 68. un 69. punkta, atbilstīgajos pamatlietā aplūkojamo produktu tirdzniecības standartos ir paredzēts, ka visos tirdzniecības posmos, tostarp importējot un eksportējot, izcelsmes valsts norāde ir obligāta.

72 Īstenošanas regulas Nr. 543/2011 8. apsvērumā, kuru ņemot vērā ir jāskata šīs īstenošanas regulas 3. panta 1. punktā paredzētās prasības, būtībā ir norādīts, ka informācijai, kas saskaņā ar tirdzniecības standartiem ir obligāti norādāma, uz iepakojuma un/vai marķējuma ir jābūt skaidri salasāmai, tostarp lai izvairītos no tā, ka patērētājs tiktu maldināts.

73 No iepriekš minētā izriet, ka izcelsmes valsts norāde, kurai noteikti ir jāatrodas uz tādiem produktiem kā pamatlietā aplūkojamie, nedrīkst būt maldinoša (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2019. gada 12. novembris, *Organisation juive européenne* un *Vignoble Psagot*, C-363/18, EU:C:2019:954, 25. punkts).

74 Otrkārt, ir jānorāda, ka Tiesa attiecībā uz Regulu Nr. 1308/2013 jau ir nospriedusi, ka šīs regulas 76. pantā minētais jēdziens "izcelsmes valsts" ir jādefinē, atsaucoties arī uz Savienības Muitas kodeksu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 4. septembris, *Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main*, C-686/17, EU:C:2019:659, 46. punkts).

75 Saskaņā ar šā kodeksa 59. panta c) punktu tā 60. un 61. pantā paredzētie noteikumi nepreferenciālas preču izcelsmes noteikšanai ir piemērojami arī citiem Savienības pasākumiem attiecībā uz preču izcelsmi, piemēram, Regulas Nr. 1308/2013 76. pantam un Īstenošanas regulas Nr. 543/2011 3. panta 1. punktam.

76 No tā izriet, ka jēdziens "izcelsmes valsts", kas ir minēts gan Īstenošanas regulas Nr. 543/2011 I pielikuma A daļas 4. punktā attiecībā tostarp uz Šarantas melonēm, gan tā paša pielikuma B daļas 10. daļas VI iedaļā attiecībā tostarp uz ķirštomātiem, ir jādefinē, atsaucoties uz Savienības Muitas kodeksu (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2019. gada 4. septembris, *Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main*, C-686/17, EU:C:2019:659, 50. punkts).

77 Šajā ziņā saskaņā ar Savienības Muitas kodeksa 60. pantu par precēm ar noteiktas "valsts" vai "teritorijas" izcelsmi uzskata preces, kas vai nu ir pilnībā iegūtas šajā valstī vai teritorijā, vai arī minētajā valstī vai teritorijā ir notikusi to pēdējā nozīmīgā pārstrāde vai apstrāde.

78 Līdz ar to pamatlietā aplūkojamo produktu izcelsmes valsts ir valsts vai teritorija, kurā tie ir ievākti.

79 Vispirms, runājot par jēdzienu "*pays*" [valsts], pirmkārt, ir jānorāda, ka LES un LESD tas vairākkārt ir lietots kā sinonīms jēdzienam "*État*" [valsts]. Līdz ar to, lai varētu nodrošināt konsekventu Savienības tiesību interpretāciju, šim jēdzienam Savienības muitas kodeksā, Regulā Nr. 1308/2013, kā arī Īstenošanas regulā Nr. 543/2011 ir jāpiešķir vienāda nozīme (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2019. gada 12. novembris, *Organisation juive européenne* un *Vignoble Psagot*, C-363/18, EU:C:2019:954, 28. punkts).

80 Turpinājumā, jēdziens "*État*" ir jāsaprot tādējādi, ka tas nozīmē suverēnu vienību, kas savu ģeogrāfisko robežu ietvaros īsteno visas savas starptautiskajās tiesībās atzītās pilnvaras (spriedums, 2019. gada 12. novembris, *Organisation juive européenne* un *Vignoble Psagot*, C-363/18, EU:C:2019:954, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).

81 Visbeidzot, runājot par terminu "teritorija", no paša Savienības Muitas kodeksa 60. panta alternatīvā formulējuma izriet, ka tas apzīmē vienības, kas nav "*pays*" un tātad arī "*État*s" (spriedums, 2019. gada 12. novembris, *Organisation juive européenne* un *Vignoble Psagot*, C-363/18, EU:C:2019:954, 30. punkts).

82 Kā Tiesa jau ir norādījusi, šādas vienības it īpaši ietver ģeogrāfiskās telpas, kurām, lai gan tās atrodas kādas valsts jurisdikcijā vai starptautiskās atbildības jomā, saskaņā ar starptautiskajām tiesībām tomēr ir pašām savs statuss, kas atšķiras no valsts statusa (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2018. gada 27. februāris, *Western Sahara Campaign UK*, C-266/16, EU:C:2018:118, 62.–64. punkts, un 2019. gada 12. novembris, *Organisation juive européenne* un *Vignoble Psagot*, C-363/18, EU:C:2019:954, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

83 No iepriekš minētā izriet, ka, ņemot vērā Savienības Muitas kodeksa 60. pantu, pienākums norādīt pamatlietā aplūkojamo produktu izcelsmes valsti, kurš izriet, pirmām kārtām, no Īstenošanas regulas Nr. 543/2011 I pielikuma A daļā paredzētā vispārīgā tirdzniecības standarta un šā pielikuma B daļas 10. daļā minētajiem specifiskajiem tirdzniecības standartiem un, otrām kārtām, no Regulas Nr. 1308/2013 76. panta 1. punkta, ir piemērojams ne tikai produktiem, kuru izcelsme ir "valsts [*pays*]", kā minēts šā sprieduma 79. un 80. punktā, bet arī produktiem, kuru izcelsme ir "teritorijas", kā minēts šā sprieduma 81. un 82. punktā.

84 Treškārt, šajā lietā no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka pamatlietā aplūkojamie produkti ir ievākti Rietumsahāras teritorijā.

85 Rietumsahāras teritorija ir no Marokas Karalistes teritorijas atšķirīga teritorija (spriedumi, 2016. gada 21. decembris, Padome/*Front Polisario*, C-104/16 P, EU:C:2016:973, 92. punkts, un 2018. gada 27. februāris, *Western Sahara Campaign UK*, C-266/16, EU:C:2018:118, 62. punkts).

86 Turklāt 1. pielikumā Komisijas Īstenošanas regulā (ES) 2020/1470 (2020. gada 12. oktobris) par valstu un teritoriju nomenklatūru, kura izmantojama Eiropas statistikā par preču starptautisko tirdzniecību, un par ģeogrāfisko dalījumu, kas izmantojams citā uzņēmējdarbības statistikā (OV 2020, L 334, 2. lpp.), kas piemērojama Savienības muitas tiesību aktu jomā, ir paredzēti atšķirīgi kodi un nosaukumi Rietumsahārai un Marokas Karalistei.

87 Šajos apstākļos Rietumsahāras teritorija ir jāuzskata par muitas teritoriju Savienības Muitas kodeksa 60. panta un sekojoši Regulas Nr. 1308/2013, kā arī Īstenošanas regulas Nr. 543/2011 izpratnē. Līdz ar to izcelsmes valsts norādē, kurai ir jāatrodas uz pamatlietā aplūkojamajiem produktiem, kā izcelsmes valsts var būt norādīta tikai Rietumsahāra, jo minētie produkti ir ievākti šajā teritorijā.

88 Jebkura cita norāde būtu maldinoša šā sprieduma 73. punktā atgādinātās judikatūras izpratnē. Tā varētu maldināt patērētājus par pamatlietā aplūkojamo produktu patieso izcelsmi, jo tā varētu ļaut domāt, ka šo produktu izcelsme ir cita vieta, nevis teritorija, kurā tie ir ievākti (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 12. novembris, *Organisation juive européenne* un *Vignoble Psagot*, C-363/18, EU:C:2019:954, 51. punkts).

89 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos iemeslus, uz ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1308/2013 76. pants, to skatot kopsakarā ar Īstenošanas regulas Nr. 543/2011 3. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka pamatlietā aplūkojamo produktu importēšanas un pārdošanas patērētājiem posmos uz šo produktu marķējuma ir jābūt norādītai tikai Rietumsahārai kā to izcelsmes valstij.

Par tiesāšanās izdevumiem

90 Tā kā attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tai ir jālemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) LESD 207. pants, Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/478 (2015. gada 11. marts) par kopīgiem importa noteikumiem un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007,

ir jāinterpretē tādējādi, ka

ar tiem dalībvalstīm nav atļauts vienpusēji veikt pasākumus, ar ko aizliedz tādu lauksaimniecības produktu importu, kuru marķējums sistemātiski neatbilst Savienības tiesību aktiem par izcelsmes valsts vai teritorijas norādēm.

2) Regulas Nr. 1308/2013 76. pants, to skatot kopsakarā ar 3. panta 1. punktu Komisijas Īstenošanas regulā (ES) Nr. 543/2011 (2011. gada 7. jūnijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (EK) Nr. 1234/2007 piemērošanai attiecībā uz augļu un dārzeņu un pārstrādātu augļu un dārzeņu nozari redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 594/2013 (2013. gada 21. jūnijs),

ir jāinterpretē tādējādi, ka

importēšanas un pārdošanas patērētājiem posmā Rietumsahāras teritorijā ievākto Šarantas meloņu un ķirštomātu marķējumā kā to izcelsmes valstij ir jābūt norādītai tikai Rietumsahārai.

[Paraksti]